

פחד דוד

פרשת
אמור

י"ג אייר
תשע"ה

764

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 18:43 | 18:59 | 18:51 | 19:00

מוצאי שבת 19:59 | 20:01 | 20:02 | 20:00

רבינו תם 20:37 | 20:34 | 20:37 | 20:36

משכיל לדוד

התורה יסודו של עולם

הבורא, אזי עד מהרה ירצו גם הם לחקות את הוריהם ולילך בדרכם.

ועל פי זה נראה לומר שהכפילות "אמור ואמרת" למעשה אינה כפילות כלל, אלא כל ציווי יוחד לקבוצה אחרת, אחד לגדולים שבחבורה ואחד לקטנים שבה. וכשם שאנו מתבוננים במעשי אבותינו הקדושים המפורטים בדברי התורה באריכות, כך גם הקטנים מתבוננים במעשינו ומשגיחים בנו על כל צעד ושעל, על מנת ללמוד מאיתנו חוקות והליכות עולם. ובשעה שההורים אכן מקפידים להיות בבחינת נאה דורש ונאה מקיים, זוכים הם בסיעתא דשמיא שחפץ ה' בידם יצלח - כאשר ילדיהם ממשיכים ללכת בדרך ישראל סבא ומרוויים את הוריהם מלאו חופניים נחת יהודית אמיתית.

עוד לבאר רעיון זה נקדים ונאמר שזהו למעשה הקשר בין פרשת קדושים לפרשת אמור הבאה אחריה. מצינו בפרשת קדושים שהקב"ה פונה אל בני ישראל ואומר להם "קדושים תהיו כי קדוש אני" (ויקרא יט, ט), ולכאורה ציווי זה קשה ומעורר תמיהה רבה, וכי שייך להידמות לה' יתברך בקדושתו, הרי הקב"ה אין לו גוף ואף לא דמות הגוף וכל כולו מציאות רוחנית, אם כן כיצד ניתן לבוא ולתבוע מעם ישראל להידמות לקב"ה בקדושתו, בזמן שהם מורכבים גם מחלק גשמי בנוסף לחלקם הרוחני, ואילו הקב"ה הינו קדוש ונעלה מכל השגה, ואדברה, ככל שהאדם מתקרב אל ה', כך הוא מגלה עד כמה הוא רחוק ממנו וכמה גדולה היא הדרך עד שיוכל לבוא ולהידבק בה' יתברך. ולאור זאת יש צורך לבאר מהו משמעותו של ציווי זה "קדושים תהיו כי קדוש אני", בזמן שלכאורה לא ניתן ליישם ציווי זה מפני קדושתו ונוראותו של הבורא יתברך.

ונראה לבאר שהתשובה לשאלה זו מצויה בפירוש הכפילות האמורה בפסוק "אמור ואמרת" להזהיר גדולים על קטנים. וכפי שכבר הזכרנו ניתן להסביר זאת בכך שכשם שיש להקפיד ולהיזהר במצוות הגדולות והחמורות, כך גם יש להיזהר במצוות הקטנות שדרך העולם להמעיט בחשיבותן, ודווקא מתוך ההקפדה בדברים הקטנים, יבוא האדם להקפיד בדברים החשובים והגדולים. ולמעשה על כל אדם ואדם על פני האדמה לשאוף כל ימיו להתקרב לה' אלוהיו, ואמנם לא ניתן להגיע לדרגת קדושתו מפני הוד נוראותו, אך מכל מקום האדם צריך לעשות את עבודתו ולצעוד את צעדיו בדרך העולה בית א-ל.

וכיצד ניתן לצעוד באותה הדרך המובילה אל שער השמים ובכך להתקדש, על ידי אמור ואמרת, דהיינו על ידי הקפדה בדברים הלכאורה פשוטים אשר הם היסוד והבסיס לדברים הגדולים והנשגבים, שמתוך שהאדם ירגיל עצמו להיזהר בקטנים יבוא להיזהר בגדולים, אך בזמן שמזלזלים חלילה בדקדוקי הדינים והמצוות הלכאורה פשוטות, עד מהרה יכול האדם להתדרדר מדחי אל דחי ולהיכשל אף בחמורות שבעבירות. וזהו גם כן הקשר בין פרשת קדושים לפרשת אמור, שעל ידי ההקפדה על אמור ואמרת, על הדברים הקטנים והגדולים כאחד, יבוא האדם לידי קדושה בעבודת ה' ודביקות במידותיו של הבורא ברוך הוא, בבחינת מה הוא רחום אף אתה רחום וכו' (שבת קלג, ב).

"ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו". (ויקרא כא, א)

מצינו בדברי התורה הקדושה שכפלה את לשון האמירה בזה שכתבה "אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם", ולכאורה המילה "ואמרת" מיותרת ואינה נצרכת לצורך הבנת הפסוק. ויש להבין משום מה התורה שדרכה להיות מקצרת במילותיה וחוסכת בדבריה, חרגה כאן ממנהגה וכפלה את לשון האמירה. ועיין מה שהעירו על כך חז"ל והובאו דבריהם ברש"י.

כפי הידוע בדברי התורה הקדושה מפורטים רק עיקרי המצוות, ואילו מן התורה שבעל פה אנו למדים את כל הלכות ופירטי המצוות (תנ"א זוטא ב). וכגון זה ניתן לראות במצוות השבת שעליה נאמר בתורה (דברים ה, יב) "שמור את יום השבת לקדשו", אך לא מפורט כלל בתורה מהי כוונת ציווי זה, ורק בעזרת התורה שבעל פה אנו למדים לגבי ל"ט מלאכות האסורות בשבת על כל פרטיהן ודקדוקיהן. ואם התורה אכן קצרנית בדבריה ואינה מרבה בתיאור המצוות על כל חלקיהן, משום מה שינתה כאן התורה מהרגלה ומצאה לנכון לכפול את לשון המילה אמור, שהרי די לנו להבין את כוונת הפסוק בציווי המילה אמור לבדה ללא כל צורך במילה "ואמרת".

והנראה להשיב על זו השאלה שאמנם מצינו שהתורה מקצרת בדבריה וחוסכת במילותיה, אך בתיאור מעשי האבות חרגה התורה ממנהג זה ותארה בפירוט ובאריכות יתירה את דקדוקי המעשה (ב"ר ס, ח). ואומרים חז"ל שהתורה היא למעשה ציוני דרך בהליכות החיים, ומכיוון שמעשי אבות סימן לבנים, ועל פי דרכם ואורם אנו הולכים, לפיכך ביארה התורה את סיפור חייהם, על מנת שעל ידי לימוד דברי התורה הקדושה יתעורר בנו רגש של יראת שמים, ומיד נבוא לידי מחשבה "מתי יגיעו מעשי למעשי אבות". אם כן זו הסיבה שהתורה האריכה בפירוט רב לגבי מעשי האבות, מתוך שרצתה לאלפנו בינה ומוסר ולגרום לנו להרהר במעשי האבות, מתוך תקווה שנהיה מעשפעים ממעשיהם הטובים ונבקש בנפשנו לילך אחר מעשיהם.

ולפי זה נראה לבאר את הכפילות האמורה בפסוק בלשון אמור ואמרת על פי דברי רש"י המבאר "להזהיר גדולים על הקטנים", ופירושו שציווי אחד נאמר עבור הגדולים, ואילו הציווי השני נאמר עבור הקטנים - שכבר מהותם צעירים ורכים בשנים צריכים הם להתרגל לשמוע לקול ציווי ה'. ויש לנו לדעת שאי אפשר לו לאדם לצוות את ילדיו לילך בדרך ה' ולהקפיד במצוותיו בזמן שהוא עצמו אינו מקפיד בדקדוק ההלכה ועושה ככל אשר לבו חפץ. ולמרות שכל עוד הילד צעיר, האב יכול לכוף את בנו לקיים מצוות, אך לכשיגדל וייעשה בעל בעמיו ואחראי למעשיו, רק הדוגמא האישית והחינוך הטהור שספג, הם שילוו אותו ויורו לו את דרכו.

אם כן הדוגמא האישית היא המפתח להצלחה בחינוך הילדים, ואם ההורים רוצים שילדיהם אכן יקפידו על קיום המצוות וידקדקו בהם קלה כבחמורה, עליהם לנהוג כך גם בעצמם ולהוות דוגמא אישית לילדיהם. ומתוך שהילדים יראו את הוריהם הולכים בדרך התורה המצוות מאהבת

הילולא דצדיקיא

יג - רבי יעקב מאיר שכטר

יד - רבי מאיר בעל הנס

טו - רבי דוד יהודיף

טז - רבי יצחק חי טייב

יז - רבי משה יחזקאל דנגור

יח - רבי שלום בוזגלו

יט - רבי מנחם מנדל מרימנוב

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במה מפטירין

הפטרות השבוע: "והכהנים הלויים בני צדוק". (יחזקאל מד)

הקשר לפרשה: בהפטרות מוזכרים דיני קדושת הכהנים על פי הוראותיו של יחזקאל הנביא, שהוא מענין הפרשה שבה מוזכרים הנהגות הקדושה של זרע הכהונה.

"והכהנים הלויים בני צדוק אשר שמרו את משמרת מקדשי בתעות בני ישראל מעלי המה יקרבו אלי לשרתני ועמדו לפני להקריב לי חלב ודם". (יחזקאל מד. טו)

בשעה שמתרבים המורדים במלכות, יוכל אוהבו של המלך לעלות במדרגה יותר גבוהה מאשר בשנים כתיקונן, כי הלא הוא מגן על המלך בשעת הסכנה. וכן הדין במי שהוא מציל מן הדליקה הפורצת בין הבתים, שמקבל את שכרו מושלם על שסיכן את נפשו והציל מן הדליקה.

ועכשיו הוא העת שרבו המורדים במלכו של עולם, ועלינו מוטל לדאוג ולהגן על כבודו של הבורא בכל חייו, ממש כמו אוהבי המלך ושומרי ראשו.

חיים אנו בתקופה שמעלים את התורה על המוקד, רחמנא ליצן, ומי שמציל אתה בודאי שיבוא על שכרו. ובזמן שיבוא משיח צדקינו ויתפרסמו ברבים שמות המורדים ושמות המגינים, אזי כל אחד מהם יבוא על שכרו כפי פעלו. ("חפץ חיים")

"כל נבילה וטריפה לא יאכלו הכהנים". (יחזקאל מד. לא)

הנה חז"ל בקשו לגנוז ספר יחזקאל, מחמת הפסוק "כל נבילה וטריפה לא יאכלו הכהנים", ומשמע מזה שכהנים הוא דלא יאכלו אבל ישראל יאכלו.

ויש לתרץ דהנה הרמב"ם פסק שבשעת מלחמה מותר לאכול נבילות, והיינו דהוא נגד היצר הרע, כמו יפת תואר שהותרה במלחמה.

ולעיתים יהיה מלחמת גוג ומגוג ומותרין ישראל לאכול נבילות, מה שאין כן לכהנים שהם לא יאכלו, כמו שכהן אסור ביפת תואר. לכן כל נבילה וטריפה לא יאכלו הכהנים.

("אהבת יהונתן")

שנת הארץ

אסור לקלקל את הפירות הקדושים בקדושת שביעית ואפילו לא קלקול מועט, שנאמר "לאכלה" ודרשו חז"ל 'לאכלה' - ולא להפסד.

להלכה זו ישנם דוגמאות רבות, ומהם שאסור לערב בפירות שביעית דבר מר שמקלקל את טעמם, וכל שכן שלא לשים בהם דבר שמקלקל את טעמם ואפילו מעט. ואפילו אם על ידי כך הם יהיו ראויים להדלקה או לסיכה, כיון שכך הם יורדים ממעלתם לאכילה.

כמו כן אסור לקלקל פירות שביעית אפילו שעל ידי זה הוא מתקן מאכל אחר, כגון למשוח מחבת בשמן של שביעית - כאשר כל המטרה היא שהמאכל לא ידבק במחבת, וכדומה.

במסילה נעלה

מוצא שפתך תשמור

את התשובה לדבר.

הזדעזעתי מאד מהסיפור הקשה. במשך רגעים ארוכים הרהרתי בדבר, ולבסוף שאלתי את היהודי:

"האם אתה הבטחת לקב"ה שתלמד תורה בכל יום במשך כשעתיים?"

היהודי נדהם לשמע שאלתי ואמר שאכן, לפני זמן מה הוא קיבל על עצמו ללמוד תורה בכל יום במשך שעתיים.

"האם אתה מקיים את הבטחתך?" שאלתי אותו מיד.

פניו של היהודי חפו, והוא השיב שכיון שהוא טרוד מאד בעסקיו - אין לא זמן פנוי לכך, ולכן הוא איננו מקיים את ההבטחה.

לפיכך אמרתי לו: "אני מבין שבגלל עסקיך לא נותר לך זמן ללמוד, אך כיון שכבר הבטחת לקב"ה להקדיש שעתיים מזמנך ללימוד התורה, אין כל אפשרות להפר את ההבטחה, ועל כן חייב אתה לקיים את הבטחתך.

ובעזרת ה', כשתעשה זאת ותעמוד בהבטחתך למרות הקושי הגדול שבדבר - ירחם עליכם הקב"ה ויבטל מעליכם את הגזירה הנוראה".

בחסדי שמים, מאז שהיהודי החל לקיים את הבטחתו והקדיש בכל יום שעתיים ללימוד התורה - בטלה הגזירה מעל בני המשפחה, ולא נפטרו עוד אנשים במשפחתם באופן פתאומי וטראגי.

האמת היא, שאינני מבין בעצמי מדוע שאלתי את היהודי האם הבטיח ללמוד תורה שעתיים כל יום. ובודאי מן השמים עזרו לי לסייע לאותו זוג למצוא פתרון לבעייתם, בזכות המאמץ שעשו כשהמתינו יום שלם לשמוע דעת תורה בעניינם.

כאשר ערכתי קבלת קהל בבית משפחת זר בעיר בני ברק שבארץ ישראל, כבר משעות הבוקר הגיעו אנשים רבים למקום, ומפאת העומס הרב נתבקשו הפונים לקצר בדבריהם, ולשהות בחדרי מספר דקות בלבד, כדי שאספיק לקבל את כל הבאים אחריהם בתור.

אולם היו במקום זוג מבוגרים שאמרו שהם מקווים שבשיעור דשמיא אוכל לסייע להם, אך בכדי להסביר את הבעיה שלהם הם זקוקים לזמן רב ולא יוכלו להסתפק במספר דקות.

כיון שכך, נאמר להם שבשעות הבוקר העומס רב וקהל גדול מחכה להיכנס, ועל כן מוטב שישבו לקראת הערב, אז יהיה באפשרותי להקדיש להם זמן רב יותר.

בני הזוג קיבלו את ההצעה ונתרו להמתין מחוץ לחדרי במשך כל היום כולו, ולקראת הערב כשסוף סוף ישבו לפני, הם שטחו באוזני את סיפורם הנורא.

יהודים אלו הם בני משפחה גדולה ועניפה. מזה מספר שבועות קורה שוב ושוב שבני המשפחה נפטרים באופן טראגי ופתאומי ר"ל, והם אינם מבינים על מה ולמה באה עליהם גזירה נוראית זו. כיון שכך הם פנו לרבנים גדולים ולמקובלים כדי לשאול בעצתם, אולם אף אחד מהם לא ידע לומר להם בוודאות מהי סיבת הדבר.

בשבת האחרונה הופיע אחד מבני המשפחה הנפטרים בחלומו של אחד מבני הזוג ואמר לו: 'ביום ראשון הקרוב יערוך רבי דוד פינטו שליט"א קבלת קהל בבני ברק. לכו אליו, כיון שאצלו תוכלו לקבל את התשובה לפשר הגזירה'. ואכן כך עשו ובאו לפני כדי לשמוע

נצור לשונך

חשש לפיטורין

תולה ארץ על בלימה

אסור לספר רכילות, אפילו אם מחמת כן יפטרו אותו מעבודתו ולא יהיה לו מהיכן לפרנס את בני ביתו, וכמו בכל איסורי לא תעשה שאסור לאדם לעבור עליהם אפילו אם יפסיד את כל ממונו.

בדרך אבות

מאוצרו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

"אל תהי בז לכל אדם". (ד. ג.)

עין בר"ב מה שפירש. ואומר אני, שמדברי משנה זו אנו למדים, כמה חמור הוא הדבר ללמד חובה על עם ישראל. והרי הדברים קל וחומר, ומה אם אמרו אל תהי בז לכל אדם, והיינו שלא יבטל את האחר בלבו ויאמר, מה פלוני יכול להרע לי, על אחת כמה וכמה שלא יאמר אדם, כמה גרוע אדם זה, ואינו שווה מאומה, וכל מעשיו הטובים אינם כלום.

צא ולמד מאליהו הנביא, שכאשר הרג את נביאי הבעל, ביקשה איזבל ליטול את נפשו, והוא הלך ונטמן במדבר והגיע תחת אילן אחד ונרדם. מלאך הקיץ אותו משנתו והראה לו אכילה ושתיה, ואכל ושתה וחזר ונרדם, ואחר כך העיר אותו המלאך עוד והאכילו, ובכח אותה אכילה הלך ארבעים יום ונעשה לו נס ונתיישרה לו הדרך עד הר סיני. כיון שהגיע להר סיני אמר לו המקום, "מה לך פה אליהו?" התחיל אליהו מקטרג על ישראל ואמר; עזבו את בריתך ואת מזבחוחיך הרסו ואת נביאיך הרגו בחרב. מיד נתקעס עליו המקום בשביל שדיבר דילטוריא על ישראל ואמר לו, לך ומשח את אלישע לנביא תחתך (פסיקתא רבתי יא).

וצריך להבין במאמר זה כמה דברים. ראשית, הלא אין דרכו של הקב"ה להרבות בנסים, ואם כן למה עשה הקב"ה שני נסים האחד שנשתתה האוכל במעיו ארבעים יום, ועוד שנתיישרה לו הדרך, הרי יכול היה ליישר לו הדרך לסיני וגם לקצרה בשבילו. עוד קשה, מדוע האכילו המלאך אותו מאכל שנעשה בו נס רק בפעם השניה כשהקיצו ולא בפעם הראשונה. ועוד צריך להבין מה ראה הקב"ה להוליך את אליהו הנביא להר סיני.

ונראה שביקש הקב"ה למנוע מן הקטרוג שהוא היה עתיד לקטרג על ישראל, וביקש להודיעו שאין הוא צריך לנוס מן העיר, ואף על גב שאיזבל שלחה לו שהיא מחזרת אחריו להרגו, היה צריך לבטוח על הקב"ה שלא ימסור אותו בידה, ולכן הזמין לו הקב"ה מאכל ומשתה במדבר במקום שאין שם ישוב, להראות לו שהשגחת ד' עליו בכל מקום, והיכולת בידו להצילו מיד אויביו.

כיון שהגיע להר סיני אמר לו הקב"ה, מה לך פה אליהו, ומיד התחיל לקטרג על ישראל שעזבו את הקב"ה. אמר לו הקב"ה, מה לך פה, כלום רשאי אתה לצאת מארץ ישראל ולעזוב שם את ישראל בלי נביא, ואף על גב שחטאו הרבה מאד, סופם לחזור בתשובה, וכשם שכל ישראל הודו לדברך בשעה שאמרת על ההר (מ"א יח, לט) ה' הוא האלקים, כך יעלה בידך להחזיר את כולם בתשובה.

ולכן עשה הקב"ה שני נסים בשני דברים, ולא קיצר את הדרך לפני אליהו, לפי שלא רצה הקב"ה שתהא דרכו נוחה לפניו להגיע להר סיני, ויתן דעתו לחזור ולהוכיח את ישראל, שמא אף על פי כן יחזרו בתשובה.

וכשראה הקב"ה שעדיין אינו נותן דעתו ללמד זכות על ישראל, יישר לפניו הדרך להר סיני, שיתן דעתו שבמקום הזה חטאו ישראל בעגל מיד אחר שניתנה להם התורה מפי הקב"ה, וכל ישראל שמעו את קולו מתוך האש, ומשה רבינו נתן את נפשו עליהם, ואמר (שמות לב, לב) "ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת". ביקש הקב"ה לרמוז לאליהו שאף הוא יעשה כמשה רבינו וימסור נפשו עליהם להחזירם בתשובה, וכל שכן שלא יקטרג עליהם, לפי שאף מי שהוא רשע כל ימיו, אי אפשר לדעת אימתו ישוב בתשובה.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"צו את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלת נר תמיד". (כד. ב.)

צריך לדעת מה ענין מצות שמן והדלקתו במקום זה, גם מצות מערכת השלחן מה ענינו לכאן, ומה גם שכבר נאמרו הדברים ככתבן במקומן במצות המשכן ומצותיו. ואולי כי לצד שצוה מצות שבעיות; פסח ז' ימים, חג הסוכות ז' ימים, שמחת המינים ז' ימים, גם ראש השנה ויום הכיפורים ישנם בבחינת השבע להיותם בחודש השביעי, לזה סמך לזה גם כן מצות המנורה שהיא בחינת שבע נרות. גם השולחן ישנו בסוד שבע דכתיב (פסוק ו) "שש המערכת" וגו', והשולחן הסדורות עליו שהוא סוד המתקבץ בו שש מעלות, והיא משלמת שבע.

ותמצא שצוה גם כן בפרשה זו מצות העומר שהוא שבע שבתות, גם מצות השבת, נמצאת אומר שכלל כל מצות השביעיות יחד, לומר כי סודם ועיקרם אחד.

מן המעיין

"ומן המקדש לא יצא". (כא. יב.)

בשונה מכהן הדייט שאינו עובד במקדש בזמן שהוא 'אונן', משום שבשעה טרופה שכזו גדוש לבו של אדם ברגשות אבלות וראשו טרוד בצרתו, עד שאינו ראוי לשרת בקודש, הרי שלגבי כהן גדול קבעה התורה שחיוב הוא בעבודה ומקריב כשהוא אונן, כנאמר "ומן המקדש לא יצא".

אמר על כך רבי שניאור קוטלר זצ"ל: לראיה מה נדרש ממי שנבחר לכהן בכהונה גדולה, שאפילו במצב של אנינות תהא דעתו מיושבת עליו, ויהא מסוגל לעשות מלאכת הקודש בכל השלימות והשמחה הדרושה.

יסוד הציווי "ומן המקדש לא יצא" משמעו אפוא, שכהן גדול מוטל עליו להתרומם מעל המאורעות, ולהישאר מקודש ומקושר לעבודתו. ומכאן אתה למד כי היכולת להישאר במנוחת הנפש גם בזמנים טרופים, אף היא מחובתו של האדם השלם.

"ויצא בן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי בתוך בני ישראל". (כד. י.)

מהיכן יצא?

אמר רבי ברכיה מפרשה שלמעלה יצא. שכאשר שמע שנצטוו ישראל להניח בשבת לחם הפנים במשכן ויהא מונח עד לשבת הבאה כרמז לשפע פרנסה וכלכלה, תמה ואמר: וכי דרכו של מלך לאכול פת צוננת? ולא נחה דעתו עד שפקר וקלל. ואותו אדם היה בן איש מצרי שהרגו משה, אלא שנתגייר.

מכאן דורש היה רבינו יעקב סקולי תלמידו של הרשב"א, יש ללמוד שלא להסיק מסקנות נמהרות. אם יש לאדם קושיות, עליו להפנותם לרב גדול בתורה. שהרי אם אותו איש היה שואל ומברר, היה מתגלה לו הנס שנעשה בלחם שנשאר חם עד לשבת הבאה, ובודאי שלא היה מאבד עולמו ברגע אחד אלא להפך באותו רגע היה מקדש שם שמים. וכמו כן על כל ירא ה' שרואה איש מישראל שתמה על כל מנהג ממנהגי אבותינו, יש מצוה מיוחדת להאיר לו הדרך ולהסביר לו את טעמי המצוות.

"כאשר יתן מום באדם כן ינתן בו". (כד. כ.)

מי שמדבר רע על חבירו ומגנה אותו, לבסוף יסובבו הדברים שיגנו אותו גם כן, זאת מלבד העונש הצפוי לו בעולם הבא (שמירת הלשון חלק א'). וזה נרמז מהפסוק "כאשר יתן מום באדם כן ינתן בו".

הוסיף עוד בספר "לבוש יוסף", שאפילו בעיני האדם עצמו שהוא מספר לפניו הלשון הרע והרכילות הוא נתעב ונאלח, כמאמרם ז"ל "סהדי שיקרי אאוגרייהו זיל". פירוש; עדי שקר זולים בעיני שוכריהם. כמו כן מרגע שמספר את הלשון הרע, כל אחד מהשומעים חושדים במספר לומר "עתה סיפר על חברו לפני, למחר ילך ויספר לחברו עלי".

על ידי שמירת הלשון מסיר האדם מעל עצמו קנאת אנשים, כך שכל אחד יאהב אותו וימסור לו סודותיו ולא ידברו עליו רעה לעולם. וזו מדה כנגד מדה.

מסילות לאמונה

פרקים במסילות ישרים וארחות צדיקים

"ירגיל עצמו להכניס אהבת בני אדם בלבו, ואפילו הרשעים, כאלו היו אחיו ויותר מזה, עד שיקבע בלבו אהבת בני אדם כולם". שורה זו מצוטטת מתוך ספרו של המקובל רבי משה קורדובירו זיע"א 'תומר דבורה':

להרגל טוב זה, ישנה מטרה ממוקדת שבסופו של דבר תביא לידי תוכחה של אהבה שבכוחה להשיב לב בנינים על אבותם. וכדבריו של הרמ"ק בהמשך "ואפילו הרשעים יאהב אותם בלבו, ויאמר: "מי יתן ויהיו אלו צדיקים שבים בתשובה ויהיו כולם גדולים ורצויים למקום", כמאמר אוהב נאמן לכל ישראל, שאמר (במדבר יא, כט): "ומי יתן כל עם ד' נביאים וגו'".

ובמה יאהב? שואל הרמ"ק.

"בהיותו מזכיר במחשבתו טובות אשר בהם, ויכסה מומם, ולא יסתכל בנגעיהם אלא במידות הטובות אשר בהם, ויאמר בלבו: "אילו היה העני המאוס הזה בעל ממון רב, כמה הייתי שמח בחברתו, כמו שאני שמח בחברת פלוני; והרי זה, אילו ילבושווהו הלבושים הנאים כמו פלוני, הרי אין בינו לבינו הבדל,

אנשי אמונה

ארחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

יהודי מהעיר ניס שבצרפת, בשם עקיבא ז"ל, סיפר למו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, שבצעירותו, הוא היה גר במוגאדור בשכונת ליד רבי חיים זיע"א, והגיע תורו לשמש את הרב.

באחד הימים כשישב הרב ליד ביתו, עבר שם יהודי ובידו כמה תרנגולים. הרב פנה אליו וביקש ממנו שיתן לו צדקה. אותו יהודי השיב ואמר לו: "אין לי מה לתת לך". רבי חיים זיע"א, לא זז ממקומו, הוא פנה לבעל התרנגולים ואמר לו: "הנה יש לך כאן כמה תרנגולים, תן לי אחד מהם, עבור איש עני". כשבעל התרנגולים התמיד בסירובו לתת לרב תרנגול אחד כצדקה, מתו לפתע כל התרנגולים שהיו ברשותו. חזר אותו יהודי וביקש סליחה מהרב, והוסיף להתחנן: "אני הולך כעת לסעודה, וכל התרנגולים מתים, ואין לי מה לתת לאנשים לאכול!"

רבי חיים זיע"א, הרגיע אותו ואמר לו: "לך אל השוחט. שם כל התרנגולים יקומו לתחיה!"

מדברי הצדיק, לא נפל דבר אחד. התרנגולים שבו לתחיה כשהגיעו לפני השוחט, ויהי הדבר לאות ופלא.

וכבר שמענו, שסיפור דומה אירע גם אצל רבי חיים פינטו הגדול, זיע"א. זה שאמרו חז"ל מעשה אבות סימן לבנים, כי אם האבות יכלו לעשות כן, גם הבנים הצדיקים יכלו לעשות כן.

במקרה אחר מסופר שאחד מיהודי מרוקו רכש אוטובוס, לצרכי פרנסתו ופרנסת משפחתו. אך לצער הרב, השלטונות סירבו להעניק לו רישיון כדי להפעיל את האוטובוס.

באחד הימים פסע אותו יהודי לתומו ברחוב, והנה לפתע הוא פוגש את רבי חיים הקטן זיע"א. נישק הלה את ידי הרב, ובקול בוכים סיפר לו על הצרה אשר פקדה אותו: "קניתי אוטובוס על מנת שאוכל להפעיל אותו ולהשתמש בו, את כל כספי השקעתי בזה, והנה כעת, השלטונות לא מאפשרים לי להשתמש בו. ואם לא אוכל להשתמש בו, הרי שנהייתי עני ברגע אחד. את כל כספי הפסדתי. ומה אעשה מעתה?"

הביט רבי חיים זיע"א בפניו, ואמר לו: "הנה נאמר 'וצדקה תציל ממות'. ואנו יודעים גם שעני חשוב כמת. תן לי מעות בשביל עניים, ובעזרת ה' ובישועתו אתה תקבל את הרישיון לאוטובוס".

היהודי שמע בקול הצדיק, נתן לרבי חיים זיע"א סכום כסף לצדקה והלך לדרכו.

למחרת היום, הוא אכן קיבל הודעה ממשדד התחבורה, שעליו לגשת למשרד. כשהוא הגיע למשרד, קיבלו אותו הפקידים בסבר פנים יפות, והודיעו לו כי יש לו רישיון מלא להפעיל את האוטובוס, תוך כדי שהוא מקבל את הרישיון לידיו.

ועל כך כבר נאמר: "רצון יראיו יעשה ואת שוועתם ישמע ויושיעם".

שהיה בכי רע. הראי"ה היה נעתר לכל פונה מבלי לבדוק בציציותיו והיה כותב להם המלצות נלהבות ביותר, או שהיה נותן להם את סכום הכסף שהיה בידו.

בשלב מסוים הוא מימן את משפחתו של אחד מהקנאים הקיצוניים שהיה מאלו שבזיו ביותר את הרב, והרב ראה בו תלמיד חכם במצוקה קשה שחובה לעזור לו.

במקרים שונים היה הגאון רבי אריה לוי זצ"ל, שליח הרב להמלצות כאלו. במקרה מסוים שבו בתו של אחד הקנאים הגדולים שבזיו את הרב הייתה זקוקה בדחיפות לטיפול רפואי, ויעצו לו לפנות אל רופא פרופסור מסוים בחו"ל שהוא אחד המומחים הגדולים בבעיה הרפואית הזו. אך רבים הפונים לרופא הדגול הזה והתשלום גבוה.

באותם ימים נודע לאב שהפרופסור הוא ממעריצי הרב קוק, ואם יקבל המלצה מהרב הוא בוודאי יקדים את הטיפול וגם ייתן הנחה בתשלום. האב הקנאי לא העז לבוא אל הרב, וביקש מהרב אריה לוי להיות לו למליץ יושר לפני הרב, והצדיק הירושלמי נענה בנפש חפצה.

הרב קוק הזדרז לכתוב מיד מכתב המלצה נלהב שבו מפליג בשבחיו של האב. רבי אריה לוי כבר החל ללכת עם המלצה חמה, ואז שמע את הרב קוק קורה לו לחזור. הרב קוק אמר לו:

"ראה מה עושה נגיעה! הלוא הנסיעה לחו"ל עולה כסף רב, ונזכרתי בחברת ספנות שמתחשבת בהמלצותי, והיא מעניקה הנחה גדולה לנזקקים. הא לך אפוא מכתב נוסף עבור אותה חברה".

גם למתנגדים

למעונו של הגאון הראי"ה קוק זצ"ל היו באים גם 'הקנאים' שבעדה החרדית בירושלים שהתנגדו לדרכו, כדי לבקש ממנו המלצות לרופאים או לקבלת נדבות להקל את מצבם הכלכלי

